

Aizsardzības ministrija

NIS Direktīvas ieviešana

Aizsardzības ministrija

Eiropas Savienības Tīklu un informācijas drošības direktīva (NIS direktīva, Nr.2016/1148)

Direktīvai ir trīs galvenie mērķi:

- uzlabot valstu kiberdrošības spējas,
- iedibināt sadarbību ES mērogā un
- iedibināt risku pārvaldības un incidentu ziņošanu nozīmīgāko ekonomikas dalībnieku, īpaši pamatpakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina saimnieciskām un sabiedriskām norisēm nepieciešamos būtiskos pakalpojumus, un digitālo pakalpojumu sniedzēju vidū.

Aizsardzības ministrija

Esošā situācija Latvijā

- Informācijas tehnoloģiju drošības likums
- Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumi Nr.442 «Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām»
- Latvijas Kiberdrošības stratēģija 2014.-2018.gadam

Aizsardzības ministrija

Līdz šim paveiktais (I)

- Grozījumi informācijas tehnoloģiju drošības likumā – izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē 2018.gada 25.janvārī.
- MK līmeņa normatīvie akti:
 - Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumos Nr.442 «Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām»,
 - MK noteikumi, kas noteiks informācijas tehnoloģiju drošības incidenta būtiskuma kritērijus, informēšanas kārtību un ziņojuma saturu;
 - MK noteikumi, kas noteiks informācijas tehnoloģiju drošības incidenta būtiski traucējošās ietekmes identificējošos faktorus likumā minētajās nozarēs (normas paredzēts izstrādāt līdz 2018.gada 1.augustam, Direktīvas 2016/1148 5.panta 1.punkts)
- Kiberdrošības stratēģija – 2019.gads

Aizsardzības ministrija

Līdz šim paveiktais (II)

- Veiktas konsultācijas ar nozaru ministrijām, FKTK, PVD, VI, SAB, LU MII (NIC.LV), SPRK, privāto sektoru (*Corporate solutions, Analytica, Lattelecom, Telia*)
 - 100 000 lietotāji kā indekss (100 000 x vidējais patēriņš uz vienu iedzīvotāju ≤ kritisks operators)
- Identificēti potenciālie pamatpakalpojumu sniedzēji (uz ko attieksies Direktīvas prasības)
- Sadarbībā ar CERT.LV identificētas drošības prasības, drošības incidenta būtiski traucējošās ietekmes identificējošie faktori
- Kompetentās iestādes:
 - ziņošana - CERT.LV, FKTK (bankām - ziņošana);
 - uzraudzība – Digitālās drošības uzraudzības komiteja;
 - kontaktpunkts – AM.

Aizsardzības ministrija

Pamatpakalpojumu sniedzēji

Pamatpakalpojuma sniedzējs:

- 1) ir valsts vai pašvaldības institūcija vai privāto tiesību juridiska persona, kas veic saimniecisko darbību Latvijas Republikā;
- 2) sniedz pakalpojumu enerģētikas, transporta, banku, finanšu tirgus infrastruktūras, veselības, dzeramā ūdens piegādes vai izplatīšanas, elektronisko sakaru un digitālās infrastruktūras nozarē kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;
- 3) sniedz pakalpojumu, kas ir svarīgs sabiedrisku vai ekonomisku darbību nodrošināšanai;
- 4) sniedz pakalpojumu, kura sniegšana ir atkarīga no informācijas tehnoloģijām, tostarp tīklu un informācijas sistēmām un
- 5) sniedz pakalpojumu un informācijas tehnoloģiju drošības incidents var radīt būtiski traucējošu ietekmi uz tā sniegšanu.

VIENTĪBU VEIDI, PIEMĒROJOT 4. PANTĀ 4. PUNKTU

Aizsardzības ministrija

Nozare	Apakšnozare	Vienības veids
1. Enerģētika:	a) elektroenerģija:	— elektroenerģijas uzņēmums, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK (*) 2. panta 35. punktā un kas veic "piegādes" funkciju, kā definēts minētās direktīvas 2. panta 19. punktā,
		— sadales sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 6. punktā,
		— pārvades sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/72/EK 2. panta 4. punktā;
	b) nafta:	— naftas pārvades cauruļvadu operatori,
		— naftas ražošanas operatori, pārstrādes un attīrīšanas iekārtas, uzglabāšana un pārvade;
	c) gāze:	— piegādes uzņēmumi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (*) 2. panta 8. punktā,
		— sadales sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 6. punktā,
		— pārvades sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 4. punktā,
		— uzglabāšanas sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 10. punktā,
		— SDG sistēmas operatori, kā definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 12. punktā,
— dabasgāzes uzņēmumi, kā definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 1. punktā,		
— dabasgāzes pārstrādes un attīrīšanas iekārtu operatori.		
2. Transports:	a) gaisa transports:	— gaisa pārvadātāji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 300/2008 (*) 3. panta 4. punktā,
		— lidostu pārvaldības struktūras, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/12/EK (*) 2. panta 2. punktā, lidostas, kā definēts minētās direktīvas 2. panta 1. punktā, tostarp galvenās lidostas, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1315/2013 (*) II pielikuma 2. iedaļā; un vienības, kuras nodarbojas ar tādā palīgiekārtu ekspluatāciju, kuras atrodas lidostās,

Aizsardzības ministrija

SM

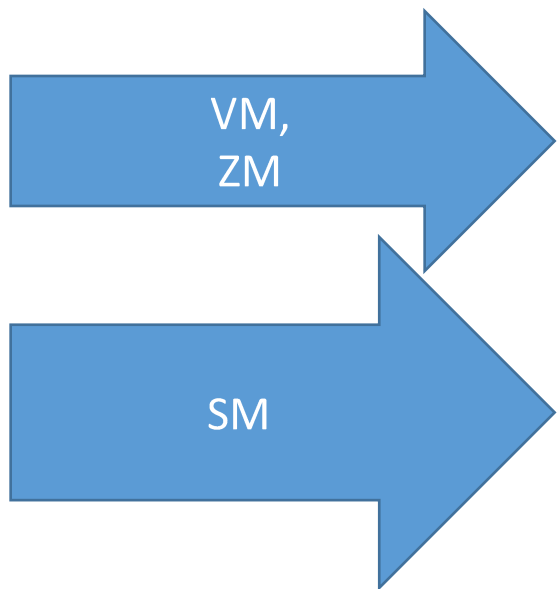
FM

VM

Nozare	Apakšnozare	Vienības veids
		— satiksmes vadības kontroles operatori, kas sniedz gaisa satiksmes vadības (ATC) pakalpojumu, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 549/2004 (*) 2. panta 1. punktā;
	b) dzelzceļa transports:	— infrastruktūras pārvaldītāji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/34/ES (?) 3. panta 2. punktā,
		— dzelzceļa parvadājumu uzņēmumi, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 1. punktā, tostarp apkalpes vietas operatori, kā definēts Direktīvas 2012/34/ES 3. panta 12. punktā;
	c) ūdens transports:	— iekšējo, jūras un piekrastes ūdens transporta pasažieru un kravu parvadājumu uzņēmumi, kā attiecībā uz jūras transportu definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 725/2004 (?) I pielikuma, neieņemot asevišķus kuģus, kurus ekspluatē minētie uzņēmumi,
— ostu pārvaldības struktūras, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/65/EK (*) 3. panta 1. punktā, tostarp to ostas iekārtas, kā definēts Regulas (EK) Nr. 725/2004 2. panta 11. punktā; un vienības, kas ekspluatē rūpnīcas un iekārtas, kuras atrodas ostās,		
— kuģu satiksmes dienestu operatori, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/59/EK (10) 3. panta o) punktā;		
d) auto transports:	— par autoceļiem atbildīgas iestādes, kā definēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/962 (11) 2. panta 12. punktā, kuras ir atbildīgas par satiksmes pārvaldības kontroli,	
	— inteligentu transporta sistēmu operatori, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/40/ES (12) 4. panta 1. punktā.	
3. Banku nozare:		kreditīestādes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 (13) 4. panta 1. punktā.
4. Finanšu tirgus infrastruktūras:		— tirdzniecības vietu operatori, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/65/ES (14) 4. panta 24) punktā,
		— centrālie darījumu partneri (CDP), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 (15) 2. panta 1. punktā.
5. Veselības nozare:	Veselības aprūpes iestādes (tostarp slimnīcas un privātas klinikas):	veselības aprūpes sniedzēji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/24/ES (16) 3. panta g) punktā.

Aizsardzības ministrija

Nozare	Apakšnozare	Vienības veids
6. Dzeramā ūdens piegāde un izplatīšana:		ūdens, kas domāts dzeršanai piegādājami un izplatājami, kā definēts Padomes Direktīvas 98/83/EK ⁽¹⁷⁾ 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, taču izslēdzot izplatītājus, kuriem dzeramā ūdens izplatīšana ir tikai daļa no to veiktās patēriņa preču un pārējo preču izplatīšanas vispārējās darbības, ko neuzskata par pamatpakalpojumu sniegšanu.
7. Digitālā infrastruktūra:		— IPAP, — DNS, — TLD.

Aizsardzības ministrija

Identificētie pamatpakalpojumu sniedzēji

Enerģētika:

- Elektroenerģija – 3
- Nafta – 0
- Gāze – 2

Transports:

- Gaisa transports – 3
- Dzelzceļa transports – 3
- Ūdens transports – 3
- Pasta pakalpojumi (nav Direktīvas nozare) – 1
- Autotransports – 2

Finanšu tirgus infrastruktūra – 3

Veselības nozare:

- Veselības aprūpes iestādes – 18
- Dzeramā ūdens piegāde un izplatīšana – 4 + visas ūdens apgādes sistēmas, kas ir KI.

Aizsardzības ministrija

Digitālo pakalpojumu sniedzēji

Digitālā pakalpojuma sniedzējs ir privāto tiesību juridiska persona, kas veic saimniecisko darbību:

- 1) Latvijas Republikā un sniedz pakalpojumu par atlīdzību no attāluma, izmantojot elektroniskos līdzekļus, un pēc pakalpojuma saņēmēja individuāla pieprasījuma un sniedz tiešsaistes tirdzniecības vietas, tiešsaistes meklētājprogrammas vai mākoņdatošanas pakalpojumu kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;
- 2) ārpus Eiropas Savienības un digitālo pakalpojumu sniedz Latvijas Republikā ar pilnvarota pārstāvja starpniecību.

Neattiecas uz mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem - nodarbina mazāk par 250 personām un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus euro vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus euro

Aizsardzības ministrija

Ziņošana par incidenti

Paziņošanas sliekšnis

- Fiksēti indikatori
 - Ietekmētie lietotāji
 - Incidenta laiks
- Matricveida pieeja
 - Divu indikātoru kombinācija

Latvijas statistisko reģionu karte

	1 – 2h	2 - 4h	4 – 6h	6 – 8h	>8h
1 – 2%					
2 – 5%					
5 – 10%					
10 – 15%					
>15%					

Aizsardzības ministrija

JAUTĀJUMI

Sanita Žogota

Nacionālās kiberdrošības politikas koordinācijas nodaļas vadītāja

Krīzes vadības departaments

Aizsardzības ministrija

sanita.zogota@mod.gov.lv, 67335353